

Re-examining the Components of Ayatollah Mahdavi Kani's Political Personality within Maslow's Theory

Seyyed Mohammad Reza Ahmadi Tabatabaei: Associate Professor of Political Thought, Faculty of Islamic Studies and Political Science, Imam Sadiq University (AS), Tehran, Iran.

tabatabai@isu.ac.ir | 0000-0003-1799-1990

Alireza Naderi: M. A in Political Science, Faculty of Islamic Studies and Political Science, Imam Sadiq University (AS), Tehran, Iran (Corresponding author).

alireza1993naderi@chmail.ir | 0000-0003-0804-3294

Abstract

Every individual possesses a personality as a spiritual foundation that is often introduced through various personality traits. However, it is the prominent traits that serve as identifiers and distinguish a person from others that truly define their personality. This personality manifests in different spheres of life—personal, economic, religious, and political—through an individual's behavior and conduct. The present study examines the personality of Ayatollah Mahdavi Kani within the conceptual model of self-actualization drawn from Maslow's theoretical framework, using the case study method. For this purpose, a behavioral study approach was employed. This study was conducted based on witnesses' observations of overt behaviors, self-reports, and records of the personality under investigation, which were collected through documentary methods and interviews. Numerous instances of Maslow's self-actualizing personality model were identified in Ayatollah Mahdavi Kani's character, and its role in shaping his perceptual map and political personality was analyzed. The study concludes that the mental structure of this decision-maker, grounded in a healthy and self-actualizing personality, led to the formation of an optimal and high-quality decision-making process in major political domains—oriented toward the divine goals and ideals of the Islamic Revolution and based on ethics and rationality.

Keywords: personality analysis, case study, Maslow, Mohammad Reza Mahdavi Kani, political self-actualization.

بازخوانی مؤلفه‌های شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) در قالب نظریه مازلو

سیدمحمدرضا احمدی طباطبائی: دانشیار گروه اندیشه سیاسی، دانشکده معارف اسلامی و علوم

سیاسی دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، تهران، ایران.

علیرضا نادری: کارشناسی ارشد معارف اسلامی و علوم سیاسی دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، تهران،

ایران. (نویسنده مسئول).

چکیده

هر فرد دارای یک شخصیت به‌عنوان بن‌مایه‌ی معنوی است که غالباً با ویژگی‌های شخصیتی متعددی معرفی می‌شود؛ لکن آن ویژگی‌های برجسته‌ای که به‌نوعی تبدیل به معرف و شاخصه‌ی متمایز هر فرد از دیگران می‌شود، در حقیقت شخصیت وی را تعریف می‌نماید. این شخصیت در عرصه‌های مختلف حیات مانند زندگی شخصی، اقتصادی، دینی و سیاسی با رفتار و منش فرد بروز پیدا می‌کند. پژوهش حاضر شخصیت آیت‌الله مهدوی کنی (ره) را در قالب مدل مفهومی خودشکوفای از چارچوب نظری مازلو با استفاده از روش تحقیق موردپژوهی مورد مطالعه قرار داده است. بدین منظور از روش مطالعه رفتاری بهره بردیم. این مطالعه بر مبنای مشاهده شاهدان از رفتارهای آشکار و خودنگاره‌ها و سوابق شخصیت مورد مطالعه که با روش اسنادی و مصاحبه گردآوری شده انجام گرفت و مصادیق متعددی از مدل مفهومی شخصیت خودشکوفای مازلو در شخصیت آیت‌الله مهدوی کنی (ره) احصا شد و نقش آن در ترسیم نقشه ادراکی و شخصیت سیاسی ایشان تحلیل گردید و این نتیجه به دست آمد که ساختار ذهن این تصمیم‌گیر مبتنی بر شخصیت سالم و خودشکوفایش در حوزه‌های کلان سیاست موجب شکل‌گیری یک فرایند تصمیم‌سازی بهینه و باکیفیت معطوف به اهداف الهی و آرمان‌های انقلاب اسلامی و با تکیه بر اخلاق و عقلانیت شده است.

واژگان کلیدی: شخصیت‌شناسی، موردپژوهی، مازلو، محمدرضا مهدوی کنی، خودشکوفایی سیاسی.

مقدمه و بیان مسئله

«سرشت بشر» همواره در تحلیل نهایی هر نظریه سیاسی و اجتماعی نقش پررنگی داشته و اندیشه انسان نیز رویکردهای مختلفی به جامعه، حکومت و عدالت ارائه کرده است. در رویکرد روان‌شناسی ادراکی انسان‌ها بر مبنای شناخت و باورهای خود و همچنین تیپ شخصیتی که طی دوران زندگی و تجربیات کاری شکل گرفته است، در جهان عمل می‌کنند؛ بنابراین شناخت و بازخوانی مؤلفه‌های شخصیت‌های سیاسی می‌تواند درک روشنی از سیره سیاسی و روند تصمیم‌گیری ایشان ارائه دهد؛ لذا مسئله این است که این الگوهای ادراکی یا پیش‌الگوها چیست‌اند؟

پژوهش حاضر دستیابی به پاسخ این مسئله را از طریق مطالعه موردی شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) به‌عنوان یک عنصر اثرگذار سیاسی و مذهبی در تاریخ انقلاب اسلامی است و بازخوانی مؤلفه‌های شخصیتی ایشان در قالب نظریه خودشکوفایی مازلو دنبال می‌کند.

اهمیت: پی‌بردن به محتوای ذهن افراد و الگوی تصمیم‌گیری ایشان که ناشی از شخصیت آن‌ها و نحوه‌ی شکل‌گیری آن است، همواره برای بشر مورد سؤال بوده است. با مطرح شدن رویکرد ادراکی در تحلیل سیاسی این مسئله در قبال افراد برجسته و اثرگذار سیاسی اهمیت بیشتری یافت. بازخوانی مؤلفه‌های شخصیتی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) از آنجایی نقطه اهمیت کاربردی این پژوهش بشمار می‌رود که می‌تواند تحلیلی از تصمیمات، اقدامات و رفتارهای سیاسی و اجتماعی این شخصیت برجسته بر مبنای الگوی ادراکی آن ارائه نماید؛ اما اهمیت نظری چنین پژوهش‌هایی این است زمینه مطالعات تطبیقی الگوهای روانشناسی شخصیت علمی و معتبری مانند مازلو بر شخصیت‌های سیاسی و انقلاب اسلامی فراهم شده و مدخلی برای بومی‌سازی این علم میان‌رشته‌ای ایجاد می‌شود.

ضرورت: بازخوانی مؤلفه‌های شخصیت سیاسی ایشان بر مبنای یک چارچوب علمی ازاین‌جهت ضرورت دارد که در صورت انجام نشدن چنین پژوهش‌هایی، الگوهای علمی و کاربردی معتبری برای نسل‌های بعدی سیاستمداران وجود نخواهد داشت و با فاصله گرفتن نسل انقلابی از نسل جدید ممکن است این خلأ با الگوهای غربی و

غیرانقلابی جایگزین شود؛ اما به لحاظ نظری از آنجایی که مدل‌های علمی بومی برای مطالعه شخصیت‌های سیاسی انقلاب اسلامی وجود ندارد، اغلب مطالعات بر روی این شخصیت‌ها به لحاظ سلبی انجام شده و ویژگی‌های مثبت و تکرارپذیر آن‌ها به‌منظور الگوسازی برجسته نمی‌شود.

اهداف: هدف اصلی این پژوهش نمایش الگوی مصداقی از شخصیت سیاسی دارای ویژگی‌های انقلابی و اسلامی است و اهداف فرعی پژوهش عبارت‌اند است ارتقای جایگاه شخصیت‌های سیاسی انقلاب اسلامی در مطالعات روان‌شناسی سیاسی و شخصیت‌شناسی و تبیین رویکرد ادراکی و تأثیر ویژگی‌های فردی بر تصمیمات سیاسی. **سؤال اصلی:** مؤلفه‌های شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی در چارچوب نظری شخصیت مازلو کدام است؟

سؤال فرعی: ویژگی‌های شخصیتی چه تأثیری بر تصمیمات سیاسی دارند؟ **فرضیه:** مقاله فرضیه‌آزما نیست.

۱. پیشینه تحقیق

پیشینه پژوهشی موضوع در نشریه دانش سیاسی:

تحقیقات مرتبط با آیت‌الله مهدوی کنی (ره) که در نشریه دانش سیاسی تاکنون انجام شده غالباً هر یک به مطالعه یک موضوع در اندیشه ایشان پرداخته‌اند از جمله افتخاری و موحیدیان (۱۳۹۶) که ابعاد مختلف مدارای سیاسی در جامعه اسلامی از جمله معنا، مبنای هدف، شاخص و غیره را با تحلیل محتوای سیره آیت‌الله مهدوی کنی (ره) از نگاه ایشان ارائه کردند و موحیدیان و افتخاری (۱۴۰۱) که ۵ بعد سیاست ورزی ناظر به جایگاه روحانیت در سیاست را به روش تحلیل مضمون از منظر آیت‌الله مهدوی کنی (ره) ارائه نمودند؛ چنانکه ملاحظه می‌شود موضوع پژوهش حاضر با آثار مزبور تفاوت دارد و متمایز است.

پیشینه پژوهشی موضوع در سایر منابع:

تحقیقات مختلفی مرتبط با موضوع پژوهش حاضر در سایر منابع انجام شده که به ۳ دسته کلی قابل تقسیم هستند:

الف) تحقیقات با موضوع اندیشه و آراء آیت‌الله مهدوی کنی

- طهمورث، حسینی و طاهری (۱۴۰۱) نیز با مطالعه موردی مواجهه آیت‌الله مهدوی کنی (ره) با پنج گروه خاص یعنی دوستان، دشمنان، مخالفان، مردم و خود، مؤلفه‌های سیاست اخلاقی ایشان به عنوان مدیر سیاسی را به روش تحلیل مضمون ارائه نمودند. -معزی (۱۴۰۲) الگوی مفهومی تصمیم‌گیری آیت‌الله مهدوی کنی (ره) را شامل ۵ دسته شاخص (عوامل درونی، عوامل بیرونی، شیوه تصمیم‌گیری، مواجهه با تصمیم و تبعات و پیامدهای تصمیم) واکاوی نمود.

-نادری (۱۳۹۸) الگوی روان‌شناختی شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) را با تحلیل محتوای زیست سیاسی ایشان در چارچوب نظری شامل ۳ نظریه مازلو، یونگ و مک کلند ارائه نمود.

-افتخاری (۱۴۰۰) در جلد اول دانشنامه سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) به تبیین مفاهیم و نظریه‌هایی از جمله حکومت اسلامی، جایگاه مردم در حکومت اسلامی و الگوی نقش‌آفرینی آن‌ها در قالب حزبی، رقابت‌های حزبی و انتخابات، امنیت، مقاومت و مدیریت بحران، تأکید بر بنیاد اجتماعی سیاست و ارائه نظریه دین‌سالاری مردم در مکتب سیاسی ایشان پرداخته است.

غالب تحقیقات مذکور هر یک به جنبه‌ای از اوصاف و ویژگی‌های شخصیتی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) یا تحلیل یک موضوع از منظر و سیره ایشان پرداخته‌اند و مطالعه الگوی شخصیتی و جایگاه ادراک ایشان در تصمیم‌گیری‌های سیاسی، نوآوری این پژوهش محسوب می‌شود.

ب) تحقیقات با موضوع مدل شخصیت مازلو

-کشت‌کاران، خوارزمی و یوسفی (۱۳۸۵) نیز در مقاله «بررسی نیازهای انگیزشی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی منتخب دانشگاه علوم پزشکی بر اساس سلسله‌مراتب نیازهای مازلو» با نمونه‌گیری تصادفی از ۱۴۱ پرستار به این نتیجه دست یافتند که نیاز به احترام بالاترین میزان انگیزه‌ی پرستاران را تشکیل می‌دهد.

-برزگر، ابراهیم (۱۳۸۸) ضمن ارائه مدل شخصیت سالم و خودشکوفای مازلو با ارزیابی و نقد این نظریه دریافت که مطالعه شخصیت سیاسی افراد در رأس سیستم سیاسی ایران نقش تعیین‌کننده‌ای در فهم نگرش نخبگان سیاسی دارد.

هرچند نظریه مازلو بر اساس نیازهای انسان طراحی شده است، اما اهمیت آن‌ها به یک اندازه نیست و تعیین ارزش هر شخصیت را این تعیین می‌کند که در کدام مرحله بازماند. به همین دلیل مازلو نظریه خود را در قالب هرم معرفی نمود چراکه در حقیقت نیازهای ابتدایی و میانی، در خدمت رسیدن به هدف اصلی و برتر یعنی خودشکوفایی قرار دارند. لکن این نگاه تقلیلگرایانه نسبت به روانشناسی شخصیت مازلو برخلاف اعتقاد اصلی وی وجود دارد که غالب پژوهش‌ها منحصر به نیازهای سطوح پایین این سلسله شده و به هدف اصلی یعنی خودشکوفایی کمتر توجه شده. نکته‌ای که در پژوهش‌ها کمتر بدان پرداخته شده، تحلیل شخصیت‌هایی است که جزو مراتب بالای هرم طبقه‌بندی شوند. لذا تحلیل شخصیت آیت‌الله مهدوی کنی (ره) تا مرحله‌ی خودشکوفایی هرم مازلو، نوآوری این پژوهش محسوب می‌شود.

۲. مبانی مفهومی و نظری

۲-۱. شخصیت: شخصیت یک سازمان زنده‌ی دارای جامع ویژگی‌های ارادی، انفعالی و ادراکی است که می‌توان آن را تمامی سیستم تمایلات نسبتاً پایدار روانی و جسمی هر فرد نیز تعریف نمود؛ تمایلاتی که نحوه تطابق وی را نسبت به محیط روانی، اجتماعی و مادی معین می‌سازد (نادری، ۱۳۹۸، ص. ۱۹).

۲-۲. ادراک: به باور مورگنتا، دریافت دولتمردان از جهان، بازنمایی ذهنی آن‌ها از عالم و تفکر آن‌ها در مورد دنیا، ادراک ایشان در تصمیم‌گیری‌های سیاسی را تشکیل می‌دهد (Morgenthau, 1948, p. 5).

۲-۳. نظریه شخصیت مازلو: با همکاری راسکین و فریدمان، مازلو از طریق مطالعه‌ی سالم‌ترین شخصیت‌هایی که توانست پیدا کند و نه از مصاحبه‌های بالینی و شرح حال بیماران، نظریه مبتنی بر اراده آزاد ارلئه داد (هازلو، ۱۳۶۶، صص. ۱۲-۱۳) از نظر وی، همه انسان‌ها توانایی تصمیم‌گیری در خصوص نحوه‌ی برآورده کردن نیازها و تجلی استعدادهایشان را دارند. به عقیده مازلو «ما یا می‌توانیم یک خود شکوفا را به وجود آوریم یا جلوی این پیشرفت عالی را بگیریم؛ بنابراین، ما مسئول سطح رشد شخصیتی که به آن می‌رسیم هستیم» (شولتز، ۱۳۸۴، ص. ۳۵۵). مازلو یک سلسله مراتب نیازها یا

نردبان انگیزش را مطرح نمود و نظریه او طرفداران بسیاری را به خصوص در دنیای تجارت به دست آورد، جایی که بسیاری از مدیران عقیده مازلو را که عالی ترین عامل انگیزش انسان را نیاز به خودشکوفایی می داند (شولتز، ۱۳۸۴، ص. ۳۳۸). با همگرایی بیشتر مطالعات روانشناسی شخصیت و روانشناسی سیاسی که به همت اندیشمندانی چون لاسول انجام شد؛ این نظریه در دنیای سیاست نیز طرفدارانی به دست آورد و شخصیت های سیاسی دارای ویژگی های خودشکوفایی را به عنوان الگوهای شاخص مدیران سیاسی و اثرگذار بر فرایندهای تصمیم ساز عنوان کردند.

توجه به این نکته نیز ضرورت دارد که اگرچه نیازهای هرم مازلو فطری هستند اما رفتارهایی که به پاسخ به نیازها منتهی می شوند، اکتسابی اند (نادری، ۱۳۹۸، ص. ۴۸) و مطالعه نوع این رفتارها تعیین می کند که آیا شخصیت به سمت خودشکوفی شدن پیش رفته یا خیر.

۲-۴. ویژگی های افراد خودشکوفی

طی پژوهش مازلو درباره ی افرادی که از نظر هیجانی بسیار سالم بودند ۱۲ ویژگی شخصیتی به دست آمد که پایه ی نظریه شخصیت او را تشکیل داد. هرچند وی افراد زیادی را که از نظرش خودشکوفی بودند پیدا نکرد و برآوردش این بود که افراد خودشکوفی یک درصد جمعیت یا کمتر را تشکیل می دهند اما به این نتیجه رسید که

آن‌ها در ویژگی‌های خاصی مشترک‌اند (Maslow, 1970, p. 71).
-درک کارآمد واقعیت: افراد خودشکופا، دنیای خود، از جمله دیگران را به وضوح و به صورت عینی می‌بینند بدون اینکه پیش‌داوری‌ها یا پیش‌پنداری‌ها باعث سوگیری آن‌ها شود.

-پذیرش خودشان، دیگران و طبیعت: افراد خودشکופا بدون این‌که بکوشند تا خودنگاره‌شان را تحریف یا جعل کنند و بدون این‌که در مورد شکست‌هایشان احساس گناه کنند، خودشان (ضعف‌ها و قوت‌هایشان) را می‌پذیرند.

-خودانگیختگی، سادگی، طبیعی بودن: رفتار افراد خودشکופا بی‌پرده، مستقیم و طبیعی است. افراد خودشکופا در عقاید و آرمان‌هایشان فردگرا هستند، اما لزوماً در رفتارشان نامتعارف نیستند. آن‌ها از این‌که خودشان باشند، بدون اینکه در مورد آن ناراحت باشند، احساس ایمنی و رضایت می‌کنند.

-تمرکز بر مشکلات خارج از خودشان: افراد خودشکופا احساس رسالتی دارند که نیروی خود را صرف آن می‌کنند. احساس تعهد نسبت به یک کار، آرمان یا خدمت، لازمه خودشکوفایی است.

-احساس جدایی و نیاز به خلوت: افراد خودشکופا به خاطر استقلالشان ممکن است نجوش و سرسنگین به نظر برسند، اما تمایل آن‌ها این نیست. آن‌ها صرفاً خود مختارتر از دیگران‌ند و به چسبیدن به دیگران با درخواست گرمی و حمایت از آن‌ها نیازی ندارند و به نوعی احساس خودکفایتی دارند.

-تازگی فهم و درک: یک تجربه، ممکن است برای اشخاصی که خودشکופا نیستند کهنه شود، اما افراد خودشکופا از فعالیت‌های تکراری مانند عبادت لذت می‌برند و کم‌تر به کهنه بودن آن اهمیت می‌دهند لذا گذر عمر نیز نه تنها شخصیت آن‌ها را تضعیف نمی‌کند، بلکه ادامه‌ی تکامل خود را طی می‌نماید.

-تجربه‌های عرفانی یا اوج: افراد خودشکופا با لحظه‌های جذبه و از خود بیخودشدگی آشنا هستند که بی‌شبهات به تجربیات عمیق مذهبی نیست و می‌تواند در موقعیت تقریباً

هر فعالیتی رخ دهد. مازلو این رویدادها را تجربیات اوج^۱ نامید که طی آن، خود (Self) متعالی شده و شخص به صورت عالی خود را قدرتمند، مطمئن و مصمم احساس می‌کند.

-**علاقه اجتماعی:** مازلو برای نشان دادن همدردی و همدلی که اشخاص خودشکופا نسبت به کل بشریت احساس می‌کنند، مفهوم علاقه اجتماعی آدلر را اختیار کرد. اگرچه آن‌ها غالباً از رفتار افراد آزردہ‌خاطر می‌شوند، احساس نزدیکی به دیگران کرده و آن‌ها را درک می‌کنند و دوست دارند به آن‌ها کمک نمایند.

-**روابط میان فردی عمیق:** با این که جمع دوستان افراد خودشکופا بزرگ نیست، روابط دوستانه عمیق و بادوامی دارند. آن‌ها گرایش به برگزیدن دوستانی دارند که از نظر ویژگی‌های شخصی مثل خود آن‌ها باشند.

-**ساختار منش دموکراتیک:** افراد خودشکופا شکوبا و پذیرا هستند و تعصب نژادی، مذهبی یا اجتماعی نشان نمی‌دهند. آن‌ها مشتاق گوش کردن به هرکسی که قادر باشد به آن‌ها چیزی را یاد بدهد هستند. آن‌ها به صورت فردی برتر یا مثل کسی که افاده دارد عمل نمی‌کنند.

-**خلاقیت:** افراد خودشکופا بسیار خلاق هستند و در کار خود و در اغلب جنبه‌های دیگر زندگی ابتکار و نوآوری نشان می‌دهند. آن‌ها انعطاف‌پذیر و خودانگیخته و مشتاق اشتباه کردن هستند.

-**مقاومت در برابر فرهنگی آموزی:** افراد خودشکופا خودانگیخته، مستقل و خودبسنده‌اند. آن‌ها احساس می‌کنند که آزادند تا در برابر هرگونه فشارهای اجتماعی و فرهنگی که ممکن است آن‌ها را وادارند تا به شیوه‌های خاصی فکر و رفتار کنند مقاومت نمایند. آن‌ها آشکارا علیه هنجارهای فرهنگی مقاومت نشان نمی‌دهند یا قوانین اجتماعی را زیر پا نمی‌گذارند، بلکه آن‌ها توسط طبیعت خودشان هدایت می‌شوند و نه به وسیله سخت‌گیری‌های فرهنگشان» (شولتز، ۱۳۸۴، صص. ۳۵۱-۳۵۳).

شکل ۲. مدل مفهومی ویژگی‌های شخصیت سالم مازلو

منبع: (یافته‌های پژوهش)

ویژگی‌های فوق به منظور تطبیق با مصادیق و تحلیل محتوا به صورت زیر کدگذاری شده‌اند:

جدول ۲. کدگذاری ویژگی‌های شخصیتی مدل مازلو

کد	مؤلفه‌ی شخصیتی
CM۱	توانایی درک بدون سوگیری و پیش‌داوری نکردن
CM۲	توانایی پذیرش واقعیت شخصیت خویش و تلاش در جهت بهبود آن
CM۳	ساده‌زیستی و خودانگیزگی در مسیر باورها
CM۴	متعهد بودن به یک آرمان و هدف
CM۵	احساس استقلال و علاقه‌مندی به خلوت معنوی
CM۶	داشتن فهم و درک و فکر تازه نسبت به مسائل
CM۷	داشتن تجربه‌های عرفانی و روحانی

احساس نزدیکی به انسان‌ها و علاقه به کمک به دیگران	CM۸
دارای محبوبیت و قوه جالب طرفداران و دوستان	CM۹
دارا بودن تحمل نظر مخالف و پذیرش دیگران	CM۱۰
توانایی خلاقیت و انگیزه نوآوری در حل مسائل	CM۱۱
مقاوم در برابر فشارهای اجتماعی و مشکلات	CM۱۲

مازلو برای توصیف شخصیت خودشکופا به عنوان محور پژوهش‌های خود از اصطلاح "فراانگیزش" استفاده می‌کند. انگیزش افراد عادی نوعی جبران کمبود در درون فرد است مانند نیاز به غذا برای گرسنگی اما افراد خودشکופا به نیازهای دانستن و فهمیدن جهان خود و نیازهای سطح بالاتر و به فعلیت درآوردن توانایی‌های بالقوه خویش توجه دارند (برزگر، ۱۳۸۸، ص. ۲۲۷).

۳. روش پژوهش

روش مورد استفاده در این تحقیق، موردپژوهی توصیفی است. مطالعه موردی (Case Study)، واکاوی ژرف رفتار یک فرد از راه مطالعه و بررسی سندهای شخصی، مصاحبه‌ها و خاطرات است. تحقیق موردی یکی از انواع روش‌های پژوهش کیفی است و هدف کلی آن مشاهده ابعاد «مورد» تحت مطالعه است. از این رو مطالعه موردی بیشتر به تفسیر مشاهده‌ها و با تأکید بر فرایندها و درک آن‌ها انجام می‌شود. مورد پژوهی به منزله استراتژی پژوهش در بسیاری از حوزه‌ها از جمله علوم سیاسی و روانشناسی کاربرد دارد (بامیری و فضل‌الهی قمشی، ۱۳۹۹، صص. ۶۷-۶۵).

روش گردآوری مطالب، اسنادی است لکن در گردآوری اسناد با توجه به کمبود منابع خودنگاری و پژوهش‌های با موضوع شخصیت آیت‌الله مهدوی کنی (ره) سعی شده تا با بررسی مصاحبه‌های کیفی آرشیوی از نزدیکان و افراد مطلع و تحت تأثیر ایشان داده‌های مورد نیاز تحقیق به دست آید. مصاحبه‌های کیفی به انواعی از مصاحبه‌ها گفته می‌شود که پژوهشگر می‌کوشد در آن با طرح پرسش‌هایی، اطلاعات لازم درباره موضوع مورد پژوهش خود را گردآوری نماید (سیدامامی، ۱۳۹۴، ص. ۵۷). علاوه بر مصاحبه‌ها، خودنگاره‌های آیت‌الله مهدوی کنی نیز به عنوان منابع دست‌اول، با استفاده از

تکنیک‌های مطالعات رفتاری بررسی شد.

کاربست روش:

- مرحله اول: منابع مورد بررسی به منظور دستیابی به ویژگی‌های شخصیتی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) شامل آثار مکتوب، مصاحبه‌ها و سخنرانی‌ها کدگذاری شد.
- مرحله دوم: ویژگی‌های شخصیت سالم خودشکوفای مازلو ارائه شده در چارچوب نظری دسته‌بندی و کدگذاری شد.
- مرحله سوم: مصادیق متعدد از میان محتوای تحلیل شده منابع مرحله اول به عنوان ویژگی‌های شخصیتی مورد مطالعاتی ارائه شد.
- مرحله چهارم: در گام نهایی دلالت‌های تعیین شده در مرحله سوم با شاخص‌های ارائه شده در مرحله دوم تطبیق داده شد.

هارولد لاسول، نظریه پرداز روانشناسی سیاسی برای اولین بار از این روش در تحقیقات علوم سیاسی استفاده کرد (بیابانگرد، ۱۳۸۶، ص. ۱۹). ما نیز به منظور حفظ روایی و پایایی، فیش‌های مورد تحلیل را تماماً تحت نظارت کامل یک متخصص روانشناسی تحلیلی استخراج کردیم و با مرور منابع از میان فیش‌های متعدد، تنها مواردی را که دلالت بر یکی از مؤلفه‌های شخصیتی را داشت ارائه کردیم. نگارنده در اینجا با توجه به محدود بودن منابع مکتوب مرتبط با آیت‌الله مهدوی کنی (ره) و جهت پرهیز از تکرار، کتب مورد ارجاع را به صورت دسته‌بندی و کدگذاری آورد و در ادامه به ذکر منابع به صورت کد بسنده می‌کند. لازم به ذکر است منابع ذیل برای استخراج فیش‌ها مورد استفاده قرار گرفته لکن برای رعایت تلخیص در بخش پنجم تنها به ذکر گزیده‌ای از مهم‌ترین مصادیق بسنده نمودیم.

جدول ۱. مشخصات منابع اصلی مورد ارجاع

نام کتاب	نویسنده (تدوین کننده)	کد کتاب
نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	آیت‌الله مهدوی کنی	۱
علم و عمل ایمانی	آیت‌الله مهدوی کنی	۲
عقل و دین	آیت‌الله مهدوی کنی	۳

۴	آیت‌الله مهدوی کنی	دوازده گفتار
۵	آیت‌الله مهدوی کنی	خاطرات آیت‌الله مهدوی کنی
۶	آیت‌الله مهدوی کنی	سیاست اخلاقی و اخلاق سیاسی
۷	محمدرضا کائینی	ماهنامه فرهنگی تاریخی شاهد یاران (مصاحبه‌ها با آیت‌الله محی‌الدین حائری شیرازی)
۸	محمدرضا کائینی	بر محمل یادها
۹	مهدی پور جعفری	سیاستمدار صادق
۱۰	حاجیه خانم قدسیه سرخه‌ای	آرشیو مصاحبه دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی
۱۱	سردار دکتر آیت گودرزی	
۱۲	حاج حبیب‌الله مباشری	

۴. ویژگی‌های شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی در قالب نظریه مازلو

با بررسی و تحلیل محتوای منابع جدول ۱ شامل خودنگاره‌ها و مصاحبه‌ها به‌عنوان مهم‌ترین منابع مطالعه شخصیت، موارد متعددی دال بر ویژگی‌های ۱۲ گانه بیان‌شده در مدل مفهومی مازلو را احصاء کردیم که در ادامه به تفکیک هر ویژگی به همراه توضیحات مربوطه ارائه می‌شود.

۴-۱. نفی سویه‌گیری

با استخراج حداقل ۱۰ مصداق از ویژگی‌های شخصیتی آیت‌الله مهدوی (ره) متناسب با هر مؤلفه‌ی شخصیت خودشکوفای مازلو، تنها ۴۱ عنوان از این مصداق برای رعایت تلخیص اثر، مشاهده کردیم که هر یک از ویژگی‌های مذکور در زندگی شخصی و سیاسی مورد مطالعاتی مصداق داشته و به عبارتی شخصیت خودشکوفای وی را شکل داده است. در این تحقیق مصداق هر مؤلفه، بیشتر دلالت بر شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) داشت بنابراین می‌توان از ایشان به‌عنوان یک «شخصیت سیاسی خودشکופا» نام برد. هرچند ممکن است مواردی استثنا و متناقض با چارچوب نظری

در شخصیت مورد مطالعاتی بروز داشته لکن خود مازلو نیز به صرف وجود یک یا دو ویژگی متناقض، شخصیت را از دایره خودشکوفایی خارج نمی‌داند (برزگر، ۱۳۸۸، ص. ۲۳۳)؛ بدین ترتیب ۱۲ مؤلفه شخصیت خودشکوفای در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی (ره) به علاوه موارد تکمیلی خارج از چارچوب در ادامه تحلیل می‌گردد.

۴-۲. مؤلفه‌های شخصیت خودشکوفای در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

با بررسی مصادیق و فیش‌های منابع جدول شماره (۱) و تطبیق با مفاهیم شکل ۲ مشخص شد که در جدول شماره (۳) انجام شد مشخص گردید شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی دارای مؤلفه‌های زیر است:

۴-۲-۱. درک کارآمد از واقعیت و بدون پیش‌داوری: واقع‌بینی و انصاف در نظر و عمل همواره از ویژگی‌های بارز شخصیت علمی و سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی (ره) بوده است و کسانی که با ایشان مراوده داشتند در گفتار و نوشتار خود به این مهم اشاره کرده‌اند.

جدول ۳. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «درک کارآمد از واقعیت و بدون پیش‌داوری» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دلت	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
نفی قضاوت و نیت‌خوانی	CM۱-۱	۴۸	۹	ما در طرح مسائل سیاسی و نقد آن‌ها به هیچ وجه به نیت افراد کاری نداریم و نمی‌خواهیم بگوییم که همه‌ی این افرادی که چنین مسائلی را طرح می‌کنند، سوءنیت دارند. قائلم که «لیس من طلب الحق فأخطاه کمن طلب الباطل فأدرکه». لکن به هر حال در مسائل اجتماعی، نتیجه‌ی عمد و سهو یکی است و لذا ما موظفیم در برابر باطل بایستیم و این امر هیچ ربطی به نیت افراد ندارد.
نفی قضاوت صفروصدی از ظاهر افراد	CM۱-۲	۸۹	۶	هر جمعیتی که راهی را انتخاب می‌کند لابد راه مقابل خودش را نادرست می‌داند. اگر می‌گوییم آن شخص درستی نیست، یا آن را انتخاب نکنید و ما مصلحت انقلاب نمی‌دانیم که این آقا رئیس‌جمهور شود و یا وکیل شود، معنایش این نیست که آقا بی‌دین است. حالا ممکن است این تشخیص نادرست هم باشد، ولی بنا به تشخیص

				خودمان این حرف را زدیم. واقعاً اگر به یک مهره مؤمن بگوییم که تو بی‌دینی، کار خوبی نیست و بنده از خدا می‌خواهم چنین برخوردهایی نداشته باشم.
درک واقع‌گرایانه از دین	CM۱-۳	۲۳	۸	دین‌ماشین نیست که با مونتاژ به دست آید. دین وجدان و باور می‌خواهد، در غیر این صورت حرف یکدیگر را نخواهند فهمید. مسلماً هرچه بخواهید کسی را که در دانشگاه هاروارد آمریکا تحصیل کرده و فرهنگ آنجا را گرفته و از آن فرهنگ تأثیر پذیرفته، تخلیه کنید نمی‌شود. تقصیری هم ندارد و سوءنیتی هم در کار نیست.
پرهیز از نگاه صفروصدی	CM۱-۴	نواره صفحه ۱۴	۱۱	یکی از نکاتی که آیت‌الله مهدوی به ما می‌فرمودند، این بود که آدم‌ها را نسبت به ادوار در دوره‌های مختلف تعریف کنید و به کل آن، خط بطلان نکشید، این جفای به آدم‌هاست.

۴-۲-۲. خودآگاهی و احساس مسئولیت: از ویژگی‌های بارز شخصیت مرحوم مهدوی کنی (ره) این بود که با همه وجود هرکاری را که به عهده می‌گرفتند به آن اهتمام ویژه داشته و آن را جدی تلقی می‌کردند. خودآگاهی مرحوم آیت‌الله مهدوی (ره) عمدتاً رویکرد دینی و الهی داشت و براساس وظیفه و تکلیف دینی و سیاسی مؤثر مسئولیتی را به عهده می‌گرفت.

جدول ۴. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «خودآگاهی و احساس مسئولیت» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دلالیت	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
لزوم خودشناسی و سپس تلاش برای رسیدن به خود بهتر	CM۲-۱	۱۰	۹	هر کس خودش را بشناسد و به مرحله خودآگاهی برسد، آن وقت مسائل تازه‌ای برای او پیش می‌آید که در این جهان پهناور وظیفه‌اش چیست و چه کار باید بکند. پس در این مرحله انسان باید بداند که چیست، چه خصلت‌ها و چه استعدادهایی خداوند در او نهاده است که به بیانی که در شعر منسوب به مولا امیرالمؤمنین آمده است: «أتحسب أنک جرمٌ صغیر و فیک انطوی العالم الأكبر» ولی با همه این‌ها، این حرف را دارم عرض می‌نمایم که
لزوم شناسایی	CM۲-۲	۱۲	۹	

ویژگی‌های نفسانی				بودن در انقلاب و در خدمت انقلاب بودن مانع از لزوم توجه به مسائل اخلاقی و خودسازی و تذکر و اصلاح نفس نیست و رفع تکلیف نیست، به خصوص شماها که نمایندگان جمهوری اسلامی هستید و یا در این وزارت خانه حضور دارید و در خدمت سیاست خارجی انقلاب و صدور انقلاب به یک معنا هستید خیلی دقت نمایید.
خودآگاهی و احساس مسئولیت	CM۲-۳	۶۱	۱	دومین گام برای سالک الی الله یقظه است، یعنی بیداری از خواب غفلت و احساس مسئولیت به اینکه در این جهان با عظمت انسان بیهوده آفریده نشده است.
توصیه بر لزوم شناسایی خود و تسویه آن از ویژگی‌های دانی	CM۲-۴	۷۴	۶	لذا مردم باید در مقام حذر از عذاب خدا، خود را حسابرسی کنند که در چه موقعیتی هستند، چه تکالیفی دارند و چه گناهایی متوجه آن‌ها می‌شود که باید ترک کنند. اگر در آن موقعیت و مسئولیت خاص، توانستند خودشان را حفظ کنند، آن موقع است که می‌توانند بگویند ما اهل تقوا هستیم.

۴-۲-۳. خودانگیختگی، ساده‌زیستی و تعهد نسبت به باورها: خودانگیختگی ایشان را در انجام وظایف و مأموریت‌ها می‌بایست و رای انگیزه‌های مادی و دنیوی در نظر گرفت و تحلیل کرد. ایشان تلازم بین باور و عمل را در وجود خود نهادینه کرده و در زیست سیاسی‌شان به منصه ظهور رساندند.

جدول ۵. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «خودانگیختگی، ساده‌زیستی و تعهد نسبت به باورها» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دالات	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
خودانگیختگی در توانایی پذیرش مسئولیت‌های سیاسی و اجرایی جدید	CM۳-۱	۵	۷	ایشان نمونه یک انسان بی‌هوی بود. در هر جا و هر قضیه‌ای که آقای مهدوی در آن دخالت داشت، نمونه استقامت فکری، اخلاص و بصیرت را می‌دیدیم. اولین کاری که ایشان در آستانه انقلاب قبول کرد، ریاست کمیته‌ها بود. نه ایشان سابقه کار امنیتی و انتظامی داشت و نه شأن ایشان به‌عنوان یک عالم محترم که همه برای ایشان جایگاه والایی را قائل

				بودند، این بود که رئیس کمیته شوند.
آگاهی و تعهد نسبت به باورها	CM۳-۲	۵۳	۱	آنچه مهم است آگاهانه گام نهادن در مسیر و خویشتن خویش را بازیافتن است تا از این راه خدا را بشناسی و به مسئولیت‌های انسانی و الهی راه‌یابی.
ساده‌زیستی و سبک طبیعی زندگی	CM۳-۳	فایل ۱ صفحه ۱۴	۱۰	حاج‌آقا از من بسیار ساده‌زیست‌تر بودند و اگر به خودشان بود عبايشان را در گوشه‌ای پهن می‌کردند و می‌خوابیدند. واقعاً هم گاهی این کار را می‌کردند، ولی من نه. به قول مادر شوهرم مقید بودم که حتماً زیرشان ملافه سفید پهن کنم و حتماً زیر سرشان بالش بگذارم.

۴-۲-۴. پیگیری و مقاومت در مسیر آرمان انقلاب اسلامی: سیره عملی مرحوم آقای مهدوی کنی (ره) استواری و صبوری در مسیر اهداف اسلامی و انقلابی چه قبل از پیروزی انقلاب و چه بعد از آن را کاملاً نشان می‌دهد.

جدول ۶. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «پیگیری و مقاومت در مسیر آرمان انقلاب اسلامی» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دلالات	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
وجوب تقویت و پشتیبانی از آرمان انقلاب اسلامی	CM۴-۱	۲۹	۹	ما موظفیم برای حفظ دستاوردهای اسلام و انقلاب اسلامی، حکومت اسلامی را که از درون جامعه اسلامی نشئت می‌گیرد، بپذیریم و با آن بیعت کنیم و در تقویت و پشتیبانی از آن، از هیچ کوششی دریغ نورزیم و همان‌گونه که امام راحل فرمودند حفظ نظام را از اهم واجبات بدانیم و تضعیف آن را از اکبر کبائر بشماریم.
اعتقاد به الوهیت انگیزه‌ی و آرمان انقلاب اسلامی	CM۴-۲	۶۵	۹	من به‌عنوان یک روحانی در برابر این حرکات می‌ایستم. این انقلاب با انگیزه‌های الهی شروع شد و با فداکاری و خون شهدا چه قبل و چه بعد از انقلاب پاسداری شد و اگر باز هم خطری مملکت را تهدید کند همین جوان‌های حزب‌اللهی وارد صحنه می‌شوند؛ بنابراین نباید کاری کرد که این‌ها از صحنه بیرون بروند.
تحمل فشار و	CM۴-۳	۱۵۶	۵	تقریباً دو ماه، قضیه‌ی شکنجه و فشار ادامه داشت و پاهای

مقاومت در راستای انقلاب			من زخم شده بود تا ۵۰ روز نمی‌توانستیم حمام بروم و یا پاهایم را بشویم، چون زخم‌ها خیلی زیاد بود و هرروز ما را پانسمان می‌کردند و می‌آوردند.
----------------------------	--	--	--

۴-۲-۵. دارای استقلال فکری و خلوت معنوی: اهتمام به امور معنوی، استعانت از ذات باری و خودساختگی فردی زمینه استقلال فکری ایشان را فراهم آورده بود.

جدول ۷. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «استقلال فکری و خلوت معنوی» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دالات	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
اعتقاد به استقلال نوع بشر و مسلمانان	CM۵-۱	۶۳	۶	دشمن می‌خواهد این انقلاب را در نقطه خفه کند برای این‌که این انقلاب مصدر صدور فرهنگ اسلامی در منطقه و دنیاست و دنیا نمی‌تواند ببیند که ما آزاد باشیم و برای مسلمان‌ها آزادی و استقلال را به ارمغان بیاوریم. این چیزی است که دنیا نمی‌تواند ببیند.
اعتقاد بر استقلال رأی سیاسیون روحانی	CM۵-۲	۲۲	۸	به‌نظر من روحانیت متعهد بازوان رهبری است و تا هنگامی که بازوی رهبری است باید استقلال داشته باشد. بر همین اساس بنده هرگونه وابستگی به دولت را نیز معتقد نیستم. امام هم همین عقیده را داشتند.
اختیار انسان	CM۵-۳	۲۱۰	۲	انسان اگر بخواهد انتخاب کند، باید آزاد باشد و دو یا چند راه موجود باشد تا بتواند یکی را انتخاب کند. از این جهت قرآن ما را موجودی آزاد معرفی می‌فرماید.

۴-۲-۶. درک تازه از مسائل زمان: توجه به اقتضائات زمانی و مکانی و استناد به آراء و آموزه‌های امام خمینی (ره) در این حوزه در گفتار و یا دروس و مشاوره‌ها مورد توجه و اهتمام ایشان بود.

جدول ۸. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «درک تازه از مسائل زمان» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دالات	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	

درک صحیح از نیازهای زمانه در راستای ایدئولوژی	CM۶-۱	۱۳۰	۵	در سنگر مبارزه من این طور صلاح دیدم که فعالیت را با جوان‌ها شروع کنم. لذا در اولین گام به عنوان کلاس‌های درس؛ هم درس عربی برای بچه‌ها گذاشتم و هم درس‌های دیگر که تقویت دروس دبیرستانی آن‌ها باشد و به این عنوان، ضمن تقویت درسشان، مسائل دینی، انقلابی و سیاسی را نیز مطرح می‌کردیم.
درک اهمیت مسائل تازه	CM۶-۲	۱۴۵-۱۴۶	۵	شب‌های شنبه بنده جلسه‌ای برای جوان‌ها داشتم و موضوع آن اقتصاد اسلامی بود، علت انتخاب این موضوع هم آن بود که آن زمان کمونیست‌ها به اصول اسلام و ایدئولوژی اسلامی خیلی حمله می‌کردند و یکی از مواضع مورد حمله؛ اقتصاد از نظر مالکیت، مسئله‌ی سرمایه، ارزش افزوده، کار و امثال ذالک بود. نظر به اهمیت موضوع، در این جلسه معمولاً جوان‌های دانشگاهی شرکت می‌کردند و به همین خاطر مجاهدین هم برای صید به این جلسه می‌آمدند.

۴-۲-۷. تجربیات روحانی و توکل بر خدا: آیت‌الله مهدوی (ره) خود را مستظهر به الطاف الهی از شروع دوران طلبگی و ورود به حوزه علمیه تا زمان بالندگی می‌دانست و کراراً این آیه قرآن را تلاوت می‌کردند: «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا» (عنکبوت، ۶۹).

جدول ۹. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «تجربیات روحانی و توکل بر خدا» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دالات	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
اعتقاد به عالم رویای صادقه	CM۷-۱	۳۲	۶	واقعاً من این را از صمیم قلب می‌گویم که مرحوم مطهری نسبت به من خیلی لطف داشت. یکی از فرزندان ایشان خوابی دیده بود که آن خواب را - چون ممکن است جنبه‌ی خودستایی داشته باشد- نمی‌گویم ولی مرحوم مطهری به فرزند کوچکش فرموده بود «برو این ناراحتی خودت را به مهدوی بگو؛ این ناراحتی را او دوا خواهد کرد».
تجربه نقطه اوج در مسیر	CM۷-۲	۱۵	۸	این تفکر سیاسی و ضدّ دین بودن دستگاه پهلوی مرا بر آن داشت تا در هر فرصت مناسبی که پیش می‌آمد مخالفتم را ابراز

مبارزات				کنم و با کسانی که علیه دستگاه حرکتی انجام می‌دادند هماهنگ باشم. همین روحیه سبب شد در اولین سفر تبلیغی از دست عمال رژیم کتک بخورم و تبعید شوم.
بهره‌مندی از آثار معنوی	CMV-۳	۱۸	۸	به یاد دارم در همان اوان دستگیری پاهایم بر اثر شکنجه به شدت مجروح شدند و درد می‌کردند. وارد سلول که شدم جوانی را دیدم که در سلول نشسته است. وقتی این حالت را دید، آیه «وَلَا يَسْتَخْفِنُكَ اللَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ» را خواند. این آیه چنان آرامشی در من ایجاد کرد که همه آن دردها را از یاد بردم.
اعتقاد به قدسی بودن ولایت فقیه	CMV-۴	۲۳۱	۴	رهبری مقام معظم رهبری همچون رهبری چین نیست. تفاوت آن‌ها در این است که رهبری آن‌ها رهبری آسمانی نیست، درحالی‌که رهبری ولی فقیه تقدس دارد و بنا به اعتقاد ما، ایشان نایب امام زمان a است.

۴-۲-۸. اخلاق‌مداری و همزیستی سالم سیاسی: آقای مهدوی کنی (ره) در نسبت میان دین و سیاست، اخلاق و دیانت را محور می‌دانست و این‌گونه نبود که برای نیل به اهداف سیاسی، اخلاق و اصول دینی را در حاشیه قرار دهد.

جدول ۱۰. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «اخلاق‌مداری و همزیستی سالم سیاسی» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دلت	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
اهمیت اخلاق در خدمت	CM۸-۱	۱۷	۹	در حال در خدمت مردم بودن مهم است. خوب شماها در خارج هستید؛ بسیاری از ایرانی‌ها و غیر ایرانی‌ها با شما کار دارند. شما باید کارگشا باشید و این کارگشا بودن به درد خودتان هم می‌خورد که در خدمت مردم هستید و این باقی می‌ماند. اگر می‌خواهید محبوبیت پیدا کنید، یک مقداری گذشت داشته باشید. چون در خدمت مردم بودن یعنی گذشت داشتن.
احساس نزدیکی و رفاقت با رقبای سیاسی	CM۸-۲	۶۵	۹	همه طرفداران انقلاب در این انتخابات برادرانه شرکت کنند. هیچ‌کس نگفته که فقط ما باید باشیم تا نسبت تمام خواه و انحصارطلب به هم بدهیم. از دوستان توقع نیست که باهم این‌جوری برخورد کنند.

تلاش برای کمک به کلیه اقشار با رعایت قوانین سیاسی کشور	CM۸-۳	فایل ۱۱ صفحه ۷	۱۰	در این جور کارهای خدماتی، از هیچ گونه کمکی کوتاهی نمی‌کردند. یادم نمی‌آید کسی به ایشان رو انداخته باشد و خواسته‌اش هم خلاف قانون نبوده باشد و ایشان انجام نداده باشد. اگر هم دلشان نمی‌خواست و تقاضای طرف خلاف قانون بود، می‌گفتند مساعدت کنید و نمی‌گفتند که این کار را انجام بدهید و به هر حال کسی را نمی‌رنجانند.
سیاست گسترش توانایی تلاش برای کمک به افراد نیازمند	CM۸-۴	۱۳۱	۵	از کارهای دیگری که کردیم، تأسیس صندوق کمک به خانواده‌های بی‌بضاعت بود. هدف از تأسیس صندوق این بود که به خانواده‌های بی‌بضاعت کمک کنیم و در پوشش این صندوق کار سیاسی انجام دهیم. البته این صندوق جنبه‌ی سیاسی صرف نداشت، بلکه واقعاً ما افراد بی‌بضاعت کمک می‌کردیم. بیماران را توسط آن صندوق در بیمارستان بستری و به خانواده‌های زندانی و امثال این‌ها (که گرفتار بودند) کمک می‌کردیم.

۹-۲-۴. محبوبیت در میان دوستان و رقبای سیاسی: سلامت نفس و انصاف در موضع‌گیری‌ها و پای‌بندی به اصول دینی باعث شده بود که همراهان و حتی رقبای سیاسی وی نسبت به شخصیت و جایگاه اخلاق‌محور ایشان باور و اذعان داشته و احترام ویژه‌ای برای او قائل باشند

جدول ۱۰. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «محبوبیت در میان دوستان و رقبای سیاسی» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دلت	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
اعتقاد به حفظ وحدت و دوستی	CM۹-۱	۴	۷	معتقد بود روحانیت همان‌طور که در ابتدای انقلاب وحدت داشتند و توانستند اعتماد مردم را جلب کنند، باید به آن وضع ادامه بدهند.
دارای فطرت جذاب انسانی و محبوبیت سیاسی و اخلاقی	CM۹-۲	۷	۷	آدمی بود بسیار متواضع و صمیمی و هر کسی که ایشان را می‌دید، اگر بدون ذهنیت و صرفاً با فطرت طبیعی انسانی با ایشان مواجه می‌شد، جذب ایشان می‌شد و به همین دلیل بود که یکی از معدود روحانیونی بود که در زمان ما در جذب جوان‌ها، هم در حوزه علمیه مروی و هم در دانشگاه

امام صادق موفق بود				
درعین حال آن‌طور که امام فرمودند ما باید اتحاد و اتفاق خود را حفظ کنیم و دست‌به‌دست هم دهیم و در پشت جبهه و در جلوی جبهه همیشه باشیم و بدانیم که سیادت ما در اینجاست که ایادی استعمار و عوامل استعمار و آنچه را که استعمار در این مملکت می‌خواهد انجام دهد قطع کرده و دشمن را ناامید کنیم ان‌شاءالله.	۶	۸۲	۳-۹CM	تأکید بر لزوم حفظ اتحاد و جلب اعتماد

۴-۲-۱۰. دارای ظرفیت پذیرش و تحمل نظرات مخالف: سعه صدر در مواجهه با افکار و عقاید مختلف و درعین حال استواری بر مواضع دینی و سیاسی مورد تأیید از ویژگی‌های ممتاز شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی (ره) بود به همین جهت در حوادث مختلف کشور در مقاطع گوناگون از سوی افراد و گروه‌های مختلف مورد شور و مشورت قرار می‌گرفت.

جدول ۱۰. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «ظرفیت پذیرش و تحمل نظرات مخالف»

در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دالات	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
تحمل پذیرش عقاید مخالف و گرایش‌های فکری متنوع	۱-۱۰CM	۷	۷	بنده عرض می‌کنم درواقع روحیه ایشان بود که کار این دانشگاه را به اینجا رساند که رجال برجسته‌ای را تحویل نظام و جامعه داد. تدبیر ایشان بود که توانست انواع و اقسام گرایش‌های فکری را در خود هضم و تقریباً در همه تعلقی نسبت به این دانشگاه و نسبت به خودش ایجاد کند.
ظرفیت تحمل و پذیرش روشنفکران	۲-۱۰CM	۴۶	۶	واقعاً من فکر می‌کنم این جوان‌ها و این مردم ما از زن و مرد، بسیار روشن‌اند و حقایق را خوب می‌فهمند و از همان روزهای اول انقلاب به ما فشار می‌آوردند که این‌ها را باید خلع لباس کنید. ولی ما به خاطر مصالحی و حتی به خاطر دستور خود امام ملاحظه کردیم.
تحمل و پذیرش همکاری با مخالفین عقیدتی	۳-۱۰CM	۳۷	۸	بعضی معممین دیگر هم بودند که ما روابط خوبی با آن‌ها برقرار می‌کردیم. بعد از انقلاب هم من با آقایانی که در کردستان یا سیستان و بلوچستان بودند رابطه‌ی خوبی

			داشتم. حتی می‌خواستم دانشگاهی در زاهدان برای اهل سنت تأسیس کنم که امام نیز خیلی تأکید داشتند.
--	--	--	---

۴-۲-۱۱. **خلاقیات و نوآوری در حل مسائل و باور به جوانان:** آیت‌الله مهدوی کنی (ره) نسبت تربیت جوانان و تعامل مثبت با مراکز و اشخاص علمی جهت رشد و شکوفایی نسل جوان از ابتدا نگاه خاص داشتند و این مطلب را در دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) در طول بیش از سی سال دنبال نمودند. ایشان یکی از برنامه‌های خود را تمرکز بر رشد علمی و تربیتی نسل جوان تعبیر می‌کردند و بارها در گفته‌ها و سخنرانی‌های خود تمرکز بر نسل جوان به منظور شکوفایی خلاقیات و نوآوری آن‌ها را مطرح می‌کردند.

جدول ۱۱: فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «خلاقیات و نوآوری در حل مسائل و باور به جوانان» در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دالات	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
تأکید بر داشتن احساس مسئولیت نسبت به مردم	CM۱۱-۱۱	۴۷	۹	مقصود ما احساس خطر از شخص یا افراد یا اصل طرح یک مطلب نیست. مقصود ما احساس مسئولیت نسبت به مردم است، اولین اصلی که در طرح مطالب علمی باید رعایت گردد، رعایت حق مخاطب است. مخاطب باید بداند که این مطلبی که ارائه شده تا چه حد از یک سطح علمی قابل قبول است.
اعتقاد به خدمت به مردم به عنوان مسیر آرمان	CM۱۱-۲	۲۷	۶	انقلاب در مسیر خدمت به مردم و خدمت به اسلام حرکت می‌کند و ما امیدواریم که با اتحاد همه نیروهای فعال این مملکت به سرمنزل مقصود برسیم ان شاء الله و بتوانیم در دنیا الگو باشیم و کشور نمونه‌ای برای اسلام و مسلمین بسازیم.
تلاش و تعهد در تربیت نسل آینده مدیران و سرمایه‌های کشور	CM۱۱-۳	نوار ۱ صفحه ۲۶	۱۲	سختگیری‌های آن روز بود که هم استادان سختگیری می‌کردند و بی‌خود نمره نمی‌دادند، هم من سختگیری می‌کردم و اجازه خروج به آن‌ها نمی‌دادم و شب‌ها آن‌ها را وادار به مباحثه دعا می‌کردم. حالا نتیجه‌اش همین است. اگر آن سختگیری‌ها نبود، امروز آقای دکتر

				منظور را نداشتیم. آقای دکتر فلان را نداشتیم. این‌ها همه در اثر آن سخت‌گیری‌ها بود که شب‌ها باهم مباحثه داشتند. دورهم می‌نشستند.
مسئولیت‌پذیری در برابر پروردگار	CM۱۱-۴	۹۳	۳	انسان وقتی توجه کند که در برابر پروردگاری بزرگ قرار داد، قهراً به این نکته می‌رسد که یک موجود رها و بی‌مسئولیت نیست؛ بلکه او مسئول است و مسئولیت عظیمی بر دوش دارد.

۴-۲-۱۲. مقاومت در برابر فشارهای اجتماعی و سیاسی: از ویژگی‌های مهم در سیره سیاسی آیت‌الله مهدوی (ره) ایستادگی در مقابل هجمه‌ها و انتقادهایی بود که نسبت به بعضی از مواضعشان به‌ویژه در دهه اول انقلاب صورت می‌گرفت و ایشان حاضر نبودند آنچه را که حق تشخیص می‌دادند به دلیل رویکرد انتقادی بعضی اقران یا مخالفان کنار بگذارند.

جدول ۱۲. فیش‌های مربوط به مؤلفه شخصیتی «مقاومت در برابر اجتماعی و سیاسی»

در الگوی رفتاری آیت‌الله مهدوی کنی (ره)

دلالیت	کد محتوایی	منبع		فیش
		صفحه	کد	
حفظ عقاید و عمل به واجبات در برابر فشارهای اجتماعی	CM۱۲-۱	۱۴	۹	اگر وقت تنگ است، حتماً باید در هواپیما نماز بخوانید. مؤمن خوب است همواره با وضو باشد و نماز را اول وقت بخواند و به حرف‌هایی که بعضی‌ها می‌گویند تظاهر و ریا و مانند آن، توجهی نکنید. گوش به این حرف‌ها ندهید، اگر این حرف‌ها درست بود، اولیای خدا به این حرف‌ها توجه می‌کردند.
اعتقاد به لزوم مقابله با مشکلات برای دستیابی به توانایی حل مسئله	CM۱۲-۲	۴۹	۹	این‌ها همه برای ساخته شدن شما لازم است. اگر در زندگی مشکلات نداشته باشید، در آینده نمی‌توانید با مسائل و مشکلاتی که در جهان هستی است مبارزه کنید، قهراً باید طعم سختی‌ها را بچشید؛ اما اگر در این راه ثابت‌قدم باشید مطمئن باشید و یقین داشته باشید که آبرومند خواهید بود.
اعتقاد به تحمل	CM۱۲-	۹۴	۹	البته شما باید دانشجویانی باشید که خطی برخورد نکنید. ما

در جهت علمی، خطی برخورد نمی‌کنیم. شما دانشجو باشید و درس بخوانید و متدین باشید و دنبال حرف‌های بی‌پایه‌ای که هرروز درمی‌آید هم نباشید؛ مثلاً گفته‌شده است کسانی که به آن‌طرف رأی داده‌اند، اخراج می‌شوند. این از نسبت‌های دروغی است که به ما داده شده است. ما این‌ها را تحمل می‌کنیم و مسئله‌ای هم نیست.		۳	و مقاومت در برابر فشارهای سیاسی مخالف
آن‌ها بیشتر روی این قضیه تکیه می‌کردند که می‌خواستند من اقرار کنم که پول‌هایی که آقای لاهوتی از من گرفته برای چه بوده؟ من هم اعتراف نمی‌کردم. شکنجه‌ها هم بیشتر روی همین جریان ادامه داشت. هم شکنجه‌های جسمی بود مثل شلاق و آویزان کردن از سقف و هم روحی بود مثل فحش‌های و تهدیدات ناموسی.	۵	۱۵۵	روحیه‌ی تحمل فشارهای سیاسی استبداد حاکم CM۱۲-۴

شناسایی مؤلفه‌های شخصیتی آیت‌الله مهدوی ما را به درک نقشه ادراکی ایشان به‌عنوان

شکل ۳. پیوند میان شخصیت و ساختار فکری سیاست‌گذار در فرایند تصمیم‌گیری

راهی برای بازنمایی گفته‌های وی در مورد قلمروی محدود مانند یک مشکل سیاست‌گذاری نزدیک می‌کند. حال که مشخص شد این نقشه بر مبنای یک شخصیت سالم و خودشکوفا استوار است، می‌توان دریافت که کیفیت فرایندهای تصمیم‌گیری در ذهن این سیاست‌گذار بهبود یافته و در شرایطی بحرانی و دارای «پیچیدگی مفهومی بالا»؛ تصمیم‌گیری و اقدام راهبردی، بر اساس اعتقادات و باورهای عالی و نه تحت تأثیر خواسته‌های دانی و مبنای هرم عمل انجام می‌شده است. این زنجیره علیت تصمیمات در ذهن افراد به باور اکسلرود ناشی از ساختار اندیشه سیاست‌گذاران و پیوندهای میان اعتقادات آن‌ها است. (Axelrod, 1976:vii) به نقل از یانگ و شیفر، ۱۹۹۶، ص. ۴۱) که در اندیشه و عمل آیت‌الله مهدوی (ره) مبتنی بر شخصیت سیاسی خودشکوفای ایشان تحقق یافته و عقلانیت و اخلاق سیاسی را در کنار دین‌مداری همراه کرد.

۵. نتیجه‌گیری

آبراهام مازلو با ارائه هرم سلسله‌مراتب نیازها در حقیقت به دنبال کشف انسان‌های سالم و کم‌نظیر در جامعه و در حیطه‌های گوناگون بود تا بتوان با شناسایی عوامل اثرگذار بر شکل‌گیری و تکوین شخصیت آن‌ها، نسبت به بازتولید و ترویج آن سبک تربیت و زندگی در جامعه اقدام نماید. کما اینکه در دین مکرّم اسلام نیز، روش تربیتی از طریق الگوبرداری از اولیای الهی توصیه شده است. به همین منظور، شناخت شخصیت‌های برجسته و اثرگذار در انقلاب اسلامی، می‌تواند به استمرار و پیشرفت و صدور آن در زمینه‌های مختلف اندیشه‌ای و عملکردی منتج شود به‌طوری‌که با به‌دست‌آوردن الگوی شخصیت‌های مهم و تاریخ‌ساز، آن را به‌عنوان سمبلی تربیتی و آموزشی برای نسل‌های آینده معرفی نمود. در این خصوص، آیت‌الله مهدوی کنی به‌عنوان شخصیت مبارز انقلابی و سیاستمدار صادق و همچنین معلم اخلاق، نه تنها به‌عنوان یک الگوی انقلابی و سیاسی ولایت‌مدار بلکه از جنبه جایگاه برجسته دینی و اخلاقی از اهمیت بالایی برخوردار است که ضرورت شناخت الگو و ویژگی‌های شخصیت ایشان را دوچندان کرد. در این پژوهش با استخراج موارد و مصادیقی از زندگی سیاسی و اجتماعی آیت‌الله مهدوی کنی از طریق بررسی منابع متنوع خودنگاره‌ها، مصاحبه‌ها و کتب و مطبوعات،

دریافتیم که ۱۲ ویژگی شخصیت سالم خودشکופا در ویژگی‌های شخصیتی آیت‌الله مهدوی کنی مصداق پیدا می‌کند و ساختار ذهنی ایشان به‌عنوان یک مرجع تصمیم‌گیری سیاسی را نیز تحت تأثیر قرار داده به‌نحوی که خروجی آن فرایند تصمیم‌گیری عقلانی در کنار دیانت و اخلاق بوده است.

همچنین طی بررسی مصادیق مؤلفه‌های شخصیتی مورد مطالعاتی، مواردی دال بر برخی ویژگی‌های شخصیتی یافت شد که چارچوب نظری مازلو را با چالش کشید و هرچند آن را از دایره شخصیت سالم و خودشکופا خارج نکرد؛ اما مؤلفه‌های جدیدی را به شخصیت منحصربه‌فرد سیاسی مورد مطالعاتی اضافه نمود از جمله: ۱) «تکلیف‌محوری در عین توجه به نتایج تصمیمات» به‌نحوی که ایشان معتقد بودند نباید صرفاً مأمور به تکلیف بود بلکه می‌بایست قائل به نتیجه هم بود و نتایج احتمالی را در اتخاذ تصمیمات دخیل نمود؛ ۲) «تقدم اخلاق و دیانت بر سیاست و جمهور» از مصادیق ساختار فکری آیت‌الله مهدوی (ره) بود که عنوان دین‌سالاری مردمی را جزو نوآوری‌های اندیشه سیاسی ایشان رقم زد؛ ۳) «تعهد در عمل به وعده‌ها» در کنار تعهد به آرمان‌ها که در مدل مازلو طرح شد نتیجه پای‌بندی جدی به اصول اخلاقی و جزو ویژگی‌های ممتاز شخصیت سیاسی ایشان است که همواره از نامه امام علی (ع) به مالک اشتر مبنی بر لزوم عمل به وعده‌ها توسط کارگزاران حکومت نقل قول می‌کردند؛ ۴) «تأکید وافر بر احکام اولیه اسلام» شاید در نگاه اول مخالف با مؤلفه مازلو مبنی بر درک تازه از مسائل به نظر برسد اما در حقیقت نظر به تناسب احکام اسلامی با همه زمان‌ها و همچنین تعهد به باورها؛ این ویژگی در حقیقت مکمل درک واقع‌بینانه از شرایط توسط آیت‌الله مهدوی بود که یکی از مصادیق آن در مخالفت ایشان با عملکرد دستگاه‌های اجرائی در موضوعات بندج و اولویت دادن به آبادگری زمین‌های بایر به‌جای زمین‌های دایر و مختص کردن احکام ثانویه تنها به موارد خاص و اضطراری دانست؛ ۵) «ایستادگی در برابر رویکردهای چپ‌گرایانه و مضیق‌کننده» شاید در قیاس با ساختار منش دموکراتیک در مدل مازلو اندکی متحجرانه به نظر برسد لکن اعتدال و میانه‌روی در مسیر حق به‌مثابه فرانگیزی برای دستیابی به آرمان الهی به شمار می‌رود که عدم عدول آیت‌الله مهدوی از اصول اسلامی و عقلانی در مقابل انتقادهای مصداق آن

است. ایشان همچنین استقلال فکری خود را در ماجرای تسخیر سفارت امریکا حفظ نموده و درعین حال اطاعت از ولی فقیه را نصب‌العین خود قرار دادند. پیشنهاد می‌شود در تحقیق جداگانه‌ای، عوامل زمینه‌ای و محیطی مؤثر بر شکل‌گیری شخصیت آیت‌الله مهدوی کنی (ره) مورد بررسی و پژوهش قرار بگیرد.

کتابنامه

قرآن کریم

- افتخاری، اصغر (۱۴۰۰). *دانشنامه اندیشه سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی*؛ جلد اول، مفاهیم و نظریه‌ها. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.
- افتخاری، اصغر؛ موحیدیان، میلاد (۱۳۹۶). ابعاد مفهومی مدارای سیاسی در جامعه اسلامی با تأکید بر سیره آیت‌الله مهدوی کنی. *دانش سیاسی*. ۲ (۲۶)، ۳۵-۵۸.
- بامیری، قاسم؛ فضل‌اللهی قمشی، سیف‌الله (۱۳۹۹). بازکاوی روش‌شناسی موردپژوهی به‌عنوان رویکرد عمیق و کیفی. *عیار پژوهش در علوم انسانی*، ۱ (۲۱)، ۶۵-۷۸.
- برزگر، ابراهیم (۱۳۸۸). *روان‌شناسی سیاسی*. تهران: سمت.
- بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۸۶). *روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی (ج ۱)*. تهران: نشر دوران.
- جعفری هفتخوانی، نادر (۱۳۹۳). *سیاست اخلاقی و اخلاق سیاسی؛ مجموعه خطبه‌ها و سخنرانی‌های آیت‌الله مهدوی کنی در نماز جمعه تهران*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.
- حسینی نیکو، حسن؛ موسوی صمدی، سید احمد (۱۳۹۸). *فقیه بصیر*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.
- خواجeh‌سروی، غلامرضا (۱۳۹۶). *خاطرات آیت‌الله مهدوی کنی*. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- سیدامامی، کاووس (۱۳۹۴). *روش‌های مصاحبه برای پژوهش‌های سیاسی*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.
- شاپیرو، مایکل جی؛ بونام، متئو (۱۹۷۳). *فرایند ادراکی و تصمیم‌گیری سیاست خارجی*. (شایان افراسیابی، مترجم). از مجموعه مقالاتی در رویکرد ادراکی در تحلیل سیاست خارجی، ترجمه: مشیرزاده، حمیرا (۱۳۹۶). تهران: بنیاد حقوقی میزان.
- شولتز، دوان؛ شولتز، سیدنی الن (۱۳۸۴). *نظریه‌های شخصیت*. (یحیی سیدمحمدی، مترجم) تهران: نشر ویرایش.

طاهری، مهدی؛ حسینی، سیدجواد و طهمورث، حسین (۱۴۰۱). مؤلفه‌های سیاست اخلاقی در مدیران سیاسی؛ مطالعه موردی آیت‌الله مهدوی کنی^{۲۰} در مواجهه با پنج گروه خاص. پژوهش‌نامه انقلاب اسلامی. ۴۲، ۱۲۹-۱۵۶.

علوی، سیدعلی؛ جعفری هفت‌خوانی (۱۳۹۹). آیت‌الله مهدوی کنی^{۲۱} و جامعه روحانیت مبارز. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.

کائینی، محمدرضا (۱۳۹۴). ماهنامه فرهنگی تاریخی شاهد یاران. تهران: انتشارات شاهد. کشت کاران، علی؛ خوارزمی، عرفان و یوسفی، صدیقه (۱۳۸۵). بررسی نیازهای انگیزشی پرستاران بیمارستان‌های آموزشی منتخب دانشگاه علوم پزشکی بر اساس سلسله‌مراتب نیازهای مازلو. مدیریت سلامت. ۲۴، ۴۵-۵۰.

مازلو، ابراهام (۱۳۶۶). روان‌شناسی شخصیت سالم. (شیوا رویگریان، مترجم). تهران: چاپ هدف. معزی، سید علی (۱۴۰۲). واکاوی الگوی مفهومی تصمیم‌گیری آیت‌الله مهدوی کنی^{۲۲}. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد)، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، تهران، ایران. قابل بازیابی از گنج، پایگاه اطلاعات علمی ایران (ایران‌داک) ش. 81929f7bbc49d408a191fbc03f1fd958

مهدوی کنی، محمدرضا (۱۳۹۰). دوازده گفتار؛ مجموعه بیانات آیت‌الله محمدرضا مهدوی کنی^{۲۳}. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

مهدوی کنی، محمدرضا (۱۳۹۰). علم و عمل ایمانی؛ بیست‌ودو گفتار در شناخت ابعاد کاربردی دین. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.

مهدوی کنی، محمدرضا (۱۳۸۰). نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

مهدوی کنی، محمدرضا (۱۳۹۷). سیاستمدار صادق، مجموعه گفتارها، نوشتارها و پرسش و پاسخ‌های سیاسی حضرت آیت‌الله مهدوی کنی^{۲۴}. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.

مهدوی کنی، محمدرضا (۱۳۹۸). بر محمل یادها؛ نامداران انقلاب اسلامی در آینه روایت زنده‌یاد آیت‌الله محمدرضا مهدوی کنی^{۲۵}. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.

موحدیان، میلاد (۱۳۹۷). الگوی عقلانیت سیاسی در نظر و عمل آیت‌الله مهدوی کنی^{۲۶}. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد)، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، تهران، ایران. قابل بازیابی از گنج، پایگاه اطلاعات علمی ایران (ایران‌داک) ش. bcbfb7dd7358a1dea80a1d3c7e8635a9

موحدیان، میلاد؛ افتخاری، اصغر (۱۴۰۱). تحلیل جایگاه روحانیت در سیاست از منظر آیت‌الله مهدوی کنی. *دانش سیاسی*، ۲(۳۶)، ۶۲۲-۵۹۷.

نادری، علیرضا (۱۳۹۸). الگوی روان‌شناختی شخصیت سیاسی آیت‌الله مهدوی کنی. (پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد)، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام. تهران. ایران. قابل بازیابی از گنج، پایگاه اطلاعات علمی ایران (ایرانداک ش. beb5511c474096252bc77b6796ec16bd.mahdavi.kani.ir)
مصاحبه‌ها قابل بازیابی در پایگاه اینترنتی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی به نشانی: mahdavi.kani.ir

-مصاحبه شفاهی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی به با حاجیه خانم قدسیه سرخه‌ای
-مصاحبه شفاهی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی به با سردار دکتر آیت گودرزی
-مصاحبه شفاهی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی به با حاج حبیب‌الله مباشری

References

- The Holy Quran*. [In Arabic].
- Alavi, Seyyed Ali; Jafari Haftkhani, Nader (2020). *Ayatollah Mahdavi Kani and the Combatant Clergy Association*. Tehran: Imam Sadiq University Press. [In Persian].
- Axelrod, Robert (1976). *Structure of Decision*. Princeton University Press.
- Axlrod, R. (1976). *Structure of Decision*. Princeton: Princeton University Press.
- Bamiri, Ghasem; Fazlollahi Qomshi, Seifollah (2020). Re-examining case study methodology as a deep and qualitative approach. *Research Criterion in Humanities*, 1(21), 65-78. [In Persian].
- Barzegar, Ebrahim (2009). *Political Psychology*. Tehran: SAMT. [In Persian].
- Biabangard, Esmail (2007). *Research Methods in Psychology and Educational Sciences, Volume 1*. Tehran: Doran Publications. [In Persian].
- Eftekhari, Asghar (2021). *Encyclopedia of the Political Thought of Ayatollah Mahdavi Kani; Volume 1, Concepts and Theories*. Tehran: Imam Sadiq University Press. [In Persian].
- Eftekhari, Asghar; Movahedian, Milad (2017). Conceptual dimensions of political tolerance in Islamic society with emphasis on the conduct of Ayatollah Mahdavi Kani. *Political Knowledge Quarterly*, 2(26), 35-58. [In Persian].
- Hosseini Nikou, Hassan; Mousavi Samadi, Seyyed Ahmad (2019). *The Insightful Jurist*. Tehran: Imam Sadiq University Press. [In Persian].
- Interviews
- Jafari Haftkhani, Nader (2014). *Moral Politics and Political Ethics: Collection of Sermons and Speeches of Ayatollah Mahdavi Kani at Tehran Friday Prayer*. Tehran: Imam Sadiq University Press. [In Persian].
- Kaeini, Mohammadreza (2015). *Shahed-e Yaran Cultural-Historical Monthly*. Tehran: Shahed Publication. [In Persian].
- Keshtkaran, Ali; Kharazmi, Erfan; Yousefi, Sedigheh (2006). Investigation of motivational needs of nurses in selected teaching hospitals of Shiraz University of

- Medical Sciences based on Maslow's hierarchy of needs. *Health Management Quarterly*, 24, 45-50. [In Persian].
- Khajeh Sarvi, Gholamreza (2017). *Memoirs of Ayatollah Mahdavi Kani*. Tehran: Islamic Revolution Documentation Center. [In Persian].
- Mahdavi Kani, Mohammadreza (2001). *Starting Points in Practical Ethics*. Tehran: Islamic Culture Publishing Office. [In Persian].
- Mahdavi Kani, Mohammadreza (2011). *Faithful Science and Action: Twenty-two discourses on recognizing the practical dimensions of religion*. Tehran: Imam Sadiq University Press. [In Persian].
- Mahdavi Kani, Mohammadreza (2011). *Twelve Discourses: Collection of statements by Ayatollah Mohammadreza Mahdavi Kani*. Tehran: Islamic Culture Publishing Office. [In Persian].
- Mahdavi Kani, Mohammadreza (2018). *The Honest Politician: Collection of political speeches, writings, and Q&A of Ayatollah Mahdavi Kani*. Tehran: Imam Sadiq University Press. [In Persian].
- Mahdavi Kani, Mohammadreza (2019). *On the Litter of Memories: Famous figures of the Islamic Revolution in the narrative of the late Ayatollah Mohammadreza Mahdavi Kani*. Tehran: Imam Sadiq University Press. [In Persian].
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and personality* (2nd ed.). New York: Harper & Row.
- Maslow, Abraham (1987). *Psychology of Healthy Personality* (Shiva Rouygarian, Translator). Tehran: Hadaf Publications. [In Persian].
- Maslow, Abraham H. (1970). *Motivation and Personality* (2nd ed.). Harper & Row.
- Moezzi, Seyyed Ali (2023). *Analyzing the Conceptual Model of Ayatollah Mahdavi Kani's Decision-Making* (Master's thesis). Imam Sadiq University, Tehran, Iran. Available from Ganj, Iran Scientific Information Database (IranDoc, No. 81929f7bbc49d408a191fbc03f1fd958). [In Persian].
- Morgenthau, Hans and W. Thompson (1948). *Politics among Nations: The Struggle for Power and Peace*. New York: Knopf.
- Morgenthau, Hans; Thompson, W. (1948). *Politics among Nations: The Struggle for Power and Peace*. Knopf.
- Movahedian, Milad (2018). *The Pattern of Political Rationality in the Theory and Practice of Ayatollah Mahdavi Kani* (Master's thesis). Imam Sadiq University, Tehran, Iran. Available from Ganj, Iran Scientific Information Database (IranDoc, No. bcbfb7dd7358a1dea80a1d3c7e8635a9). [In Persian].
- Movahedian, Milad; Eftekhari, Asghar (2022). Analysis of the status of clergy in politics from the perspective of Ayatollah Mahdavi Kani. *Political Knowledge Quarterly*, 2(36), 597-622. [In Persian].
- Naderi, Alireza (2019). *Psychological Pattern of Ayatollah Mahdavi Kani's Political Personality* (Master's thesis). Imam Sadiq University, Tehran, Iran. Available from Ganj, Iran Scientific Information Database (IranDoc, No. beb5511c474096252bc77b6796ec16bd). [In Persian].
- Oral interview of the Office for Preservation and Publication of the Works of Ayatollah Mahdavi Kani with Mrs. Qodsieh Sorkhei. [In Persian].

- Oral interview of the Office for Preservation and Publication of the Works of Ayatollah Mahdavi Kani with Sardar Dr. Ayat Goudarzi. [In Persian].
- Oral interview of the Office for Preservation and Publication of the Works of Ayatollah Mahdavi Kani with Mr. Habibollah Mobasheri. [In Persian].
- Schultz, Duane; Schultz, Sydney Ellen (2005). *Theories of Personality* (Yahya Seyyed Mohammadi, Trans.). Tehran: Virayesh Publications. [In Persian].
- Seyyed Emami, Kavous (2015). *Interview Methods for Political Research*. Tehran: Imam Sadiq University Press. [In Persian].
- Shapiro, Michael J.; Bonham, Matthew (1973). Cognitive process and foreign policy decision making. (Shayan Afrasiabi, Trans.; Homira Moshirzadeh, Ed.). *Collection of Articles on the Cognitive Approach in Foreign Policy Analysis*. Tehran: Mizan Legal Foundation. [In Persian].
- Taheri, Mehdi; Hosseini, Seyyed Javad; Tahmoures, Hossein (2022). Components of moral politics in political managers: A case study of Ayatollah Mahdavi Kani in facing five specific groups. *Islamic Revolution Research Quarterly*, 42, 129-156. [In Persian].